

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/134/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6621203351
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Šabla
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6621203351.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Šablu a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Dušana Ďuriana ako členov senátu, v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, D. E. F., právne zastúpený JUDr. Bronislavou Garajovou, advokátkou, Advokátska kancelária so sídlom Železničná 291, Poltár, proti žalovanému: G. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. B. H. XXX/X, F. I., právne zastúpený Advokátska kancelária BÁNOS & KOŠÚTOVÁ s. r. o., so sídlom Hlavná 979/23, Galanta, IČO: 47 551 372, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 11C/35/2021-340 zo dňa 13. septembra 2023 ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v IV. výroku o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania mení tak, že žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy prvoinštančného konania v rozsahu 100% do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov prvoinštančného konania.

II. Žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania v rozsahu 100% do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zrušil podielové spoluvlastníctvo žalobcu a žalovaného k nehnuteľnostiam vedeným Okresným úradom Poltár, katastrálny odbor, pre okres J., obec a katastrálne územie K. na liste vlastníctva č. XXX, a to k rodinnému domu (drevenici) súp. č. XXX postavenému na parcelách CKN č. XXXX L. M. XXXX, k parcele CKN č. XXXX – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 30m², k parcele CKN č. XXXX – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 28m², k parcele CKN č. XXXX – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 30m² a k parcele CKN č. XXXX – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 829m² (ďalej aj „nehnutelnosti“) (I. výrok); nehnuteľnosti prikázal do výlučného vlastníctva žalovaného (II. výrok); uložil žalovanému povinnosť uhradiť ustupujúcemu podielovému spoluvlastníkovi – žalobcovi vyrovnací podiel vo výške 7 500,- € do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia (III. výrok) a vyslovil, že žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania (IV. výrok).

2. Z obsahu spisu a odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že pôvodne žalobca 1/ - A. B., nar. XX.XX.XXXX a žalobca 2/ - C. B., nar. XX.XX.XXXX sa žalobou proti žalovanému domáhali zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam prikázaním nehnuteľností do podielového spoluvlastníctva žalobcu 1/ a 2/, u každého v spoluvlastníckom podiele 1 k celku. Žalobcovia mali za to, že nehnuteľnosť nie je reálne deliteľná, a preto mali záujem nadobudnúť ju v celosti. V žalobe sami uviedli, že listom zo dňa 13.05.2021 sa žalovaný na nich obrátil s návrhom na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, v ktorom navrhoval prikázanie celej nehnuteľnosti do svojho vlastníctva s povinnosťou výplaty vyrovnacieho podielu každému v sume 2 500,- €. Žalobcovia listom zo dňa 01.06.2021 návrh žalovaného odmietli, čím medzi stranami sporu k dohode nedošlo.

3. V priebehu konania došlo k zmene okruhu strán sporu na strane žalobcu v dôsledku darovania spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnostiam žalobcom 2/ žalobcovi 1/ aj konečného znenia petitu žaloby, keď uznesením č. k. 11C/35/2021-283 zo dňa 23.06.2023 súd prvej inštancie pripustil vystúpenie žalobcu 2/ z konania a vstup žalobcu 1/ na jeho miesto a zároveň pripustil aj zmenu žalobného návrhu z dôvodu uvedenej zmeny na strane žalobcu a to tak, že podielové spoluvlastníctvo žalobcu a žalovaného k nehnuteľnostiam sa zrušuje a nehnuteľnosti sa prikazujú do výlučného vlastníctva žalobcu, ktorý je povinný uhradiť žalovanému vyrovnací podiel vo výške 7 500,- €.

4. Žalovaný už vo vyjadrení k (pôvodnej) žalobe síce súhlasil so zrušením podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, navrhol však jeho vyporiadanie tým spôsobom, že by nehnuteľnosti boli prikázané do jeho výlučného vlastníctva a on by bol povinný uhradiť každému z vtedajších dvoch žalobcov po 3 750,- €, neskôr po pripustení zmeny na strane žalobcu a zmeny žaloby uhradiť žalobcovi 7 500,- €.

5. Medzi stranami sporu bol ďalej spor ohľadne toho, kto z predkov postavil drevenicu, kto (vrátane predkov) sa staral o nehnuteľnosti, o ich údržbu a opravy a každá z nich deklarovala záujem sa o ne starať do budúcnosti. Žalovaný tiež poukázal na neochotu a nespôuprácu ostatných spoluvlastníkov pri ním navrhovanej rekonštrukcii drevenice, ako aj na to, že ostatní spoluvlastníci nemajú zabezpečený vlastný prístup k nehnuteľnostiam, prechádzajú k nim cez susediaci pozemok – parcelu CKN č. XXXX v jeho výlučnom vlastníctve a napokon na to, že je výlučným vlastníkom okolitých pozemkov a na nich stojacich hospodárskych budov zapísaných na LV č. XXX pre kat. úz. K., resp. podielovým spoluvlastníkom pozemkov zapísaných na LV č. XXX pre kat. úz. K. s poukazom na účelné využitie nehnuteľností v podielovom spoluvlastníctve žalobcu a žalovaného, ako aj na to, že v prípade nadobudnutia jeho spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnostiam žalobcom, najmä k parcele CKN č. XXXX, by došlo k výraznému zásahu do jeho vlastníckych práv, kedy by mu buď zo strany žalobcu mohol byť zamedzený prístup k nehnuteľnostiam, ktoré sa nachádzajú v jeho výlučnom vlastníctve na liste vlastníctva č. XXX, prípadne by nastala situácia, ktorú by bolo nutné opätovne riešiť súdnou cestou, pričom podľa jeho názoru je potrebné, aby súd rozhodol tak, aby zamedzil ďalším prípadným sporom a súdnym konaním.

6. Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že sporná nehnuteľnosť je v podielovom spoluvlastníctve žalobcu v podiele 1 a žalovaného v podiele 1. Žiaden zo spoluvlastníkov nemal záujem zotrvať v podielovom spoluvlastníctve, pričom k dohode o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva medzi nimi nedošlo. Preto súd prvej inštancie pristúpil k jeho zrušeniu a zaoberal sa jednotlivými spôsobmi jeho vyporiadania podľa § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka v platnom znení (ďalej aj „OZ“). Po vykonanom dokazovaní vzhľadom na rovnosť podielov podielových spoluvlastníkov, užívanie nehnuteľností a umožňovanie jeho užívania (na rekreačné účely) aj širšiemu príbuzenstvu, aj s prihliadnutím na existujúce zabezpečenie prístupu k nim a vlastníctvo okolitých pozemkov prikázal nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva žalovaného. Hodnota nehnuteľností vo výške 15 000,- € nebola medzi stranami sporná. Súd prvej inštancie preto uložil žalovanému povinnosť uhradiť žalobcovi sumu pripadajúcu na jeho polovičný spoluvlastnícky podiel, t.j. 7 500,- €.

7. O nároku strán sporu na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku v platnom znení (ďalej aj „CSP“) v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil nasledovne:

8. Konanie o zrušení a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je špecifickým konaním, ktoré môže začať na návrh ktoréhokoľvek spoluvlastníka a každý z podielových spoluvlastníkov má súčasne procesnú pozíciu žalobcu a žalovaného, bez ohľadu na to, kto žalobu podal. Vzhľadom na uvedené nejde o klasické sporové konanie, v ktorom by bolo možné uplatniť zásadu úspechu v spore, nakoľko v konaní o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva má podstatný význam skutočnosť, že ide o tzv. konanie iudicium duplex a v takýchto konaniach nie je možné zásadu úspechu vo veci aplikovať. Za spravodlivé je naopak potrebné považovať, aby každá zo strán znášala svoje trovy konania sama a nebola povinná hrdiť trovy konania protistrane, ak neexistujú preto dôvody osobitého zreteľa (nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 3202/2020 z 02.11.2021). Je potrebné tiež podotknúť, že súd nie je viazaný návrhom žalobcu pokiaľ ide o konkrétny spôsob vyporiadania spoluvlastníctva, ale je viazaný len postupnosťou spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva podľa Občianskeho

zákonníka, preto nie je logické odvíjať procesný úspech vo veci od toho, čo bolo medzi účastníkmi sporné a ani to, či súd rozhodol v zmysle petitu žaloby. Žiadna z procesných strán výsledkom sporu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva po finančnej stránke nestráca, nakoľko obe strany odchádzajú zo súdu s rovnakou majetkovou hodnotou, s ktorou do nej aj vstúpili. Jedna zo sporových strán s prikázanou nehnuteľnosťou a druhá sporová strana s primeraným hodnotovým ekvivalentom vyjadreným v peniazoch, ako náhrady za svoj spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnosti. Žiadnej zo sporových strán totiž nemožno pripočítať na ľarchu, že odmieta určitý spôsob vyporiadania spoluvlastníctva, či už z objektívnych alebo subjektívnych dôvodov, pretože to vyplýva z jeho ústavne zaručeného práva podľa Čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd. Jedinú výnimku by mohli tvoriť len prípady, ak podielový spoluvlastník sa chová obštrukčne a nezaujíma sa o konštruktívne vyriešenie veci, resp. ide o šikanózne vykonávanie práva. V takomto prípade súd môže prikázať náhradu trov druhému účastníkovi. V súdenom prípade súd prvej inštancie takéto správanie ani u jednej sporovej strany nezistil, preto každý zo spoluvlastníkov znáša svoje trovy konania sám.

9. Proti IV. výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým vyslovil, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Rozhodnutie súdu prvej inštancie označil za nesprávne z dôvodu uvedeného v § 365 ods. 1 písm. h) CSP t.j. z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

10. Žalovaný bol názoru, že súd prvej inštancie mu mal v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP priznať voči žalobcovi plnú náhradu trov konania, nakoľko v spore bolo rozhodnuté v súlade s jeho návrhom, nebol dôvod aplikovať ust. § 255 ods. 2 CSP riešiacie situáciu pri čiastočnom úspechu. Žalovaný nespochybňoval závery súdu prvej inštancie, že konanie o zrušení a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je konaním iudicium duplex, teda konaním, v ktorom má každá zo strán postavenie žalobcu aj žalovaného a že súd nie je viazaný spôsobom vyporiadania navrhovaným stranou sporu, podľa názoru žalovaného to však nie je pri posudzovaní nároku na náhradu trov konania relevantné. Uviedol, že mu nie je zrejmé, ako sa mohla táto možnosť súdu prekročiť návrhy strán prejavíť pri rozhodovaní o trovách konania, ak spôsob súdneho vyporiadania podielového spoluvlastníctva žalobcu a žalovaného korešponduje s návrhom žalovaného, ktorým sa od začiatku konania (aj vo vyjadrení k žalobe zo dňa 12.10.2021) domáhal toho, aby súd prikázal nehnuteľnosti do jeho výlučného vlastníctva a zaviazal ho zaplatiť pôvodne žalobcom 1/ a 2/ každému náhradu za spoluvlastnícky podiel po 3 750,- € a po vystúpení žalobcu 2/ z konania a vstupe jeho právneho nástupcu – žalobcu (1/) na jeho miesto navrhoval zaviazat' ho na úplné vyrovnanie zaniknutého podielového spoluvlastníctva uhradiť žalobcovi sumu 7 500,- Eur. Žalovaný mal preto za to, že bo plne úspešný čo do základu veci, tak aj do rozhodnutia o výške vyrovnacieho spoluvlastníckeho podielu, čo má byť zohľadnené aj pri rozhodovaní o náhrade trov konania. Na podporu svojho názoru poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 73/2023 zo dňa 25.05.2023, v zmysle ktorého: „Konanie o zrušení a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je sporom podľa CSP a nie je žiaden dôvod na to, aby sa na toto konanie zásadne neaplikoval § 255 CSP. Samotná skutočnosť, že pomer úspechu strán v spore o zrušení a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva môže mať vzhľadom na osobitosť tohto konania rôzne podoby, nie je dôvodom na to, aby z ústavného hľadiska mohol byť udržateľný schematický záver o tom, že v takomto konaní si každá zo strán má znášať svoje trovy (pozri aj III. ÚS 138/2022). Napokon o tom, že aj v konaní o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva je smerodajný úspech v konaní, hovorí aj R 54/1973.“, ako aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/168/2022 zo dňa 28.06.2023, v ktorom NS SR akceptoval výklad ust. § 255 CSP odvolacím Krajským súdom v Žiline obsiahnutý v uznesení sp. zn. 11Co/88/2021 zo dňa 28.01.2022, v zmysle ktorého pri rozhodovaní o trovách konania o zrušení a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva v zásade platí, že pokiaľ podielové spoluvlastníctvo bolo vyporiadané spôsobom, ktorý bol navrhnutý, niet v zásade prekážky, aby súd nemohol priznať žalobcom nárok podľa § 255 ods. 1 CSP ako úspešnej strane v konaní, k čomu NS SR uviedol: „Odvolací súd v súvislosti s rozhodovaním o trovách konania podľa § 255 ods. 1 CSP právne konformným spôsobom podal výklad „zásady úspechu v konaní“ v situácii, ak podielový spoluvlastník dosiahol v súdnom konaní zrušenie podielového spoluvlastníctva takým spôsobom vyporiadania, o ktoré sa márne pokúšal a aký následne úspešne navrhol v súdnom konaní, a to bez ohľadu na výšku primeranej finančnej náhrady za spoluvlastnícky podiel.“ Napokon žalovaný v tejto súvislosti poukázal aj na uznesenie NS SR sp. zn. 4MCdo/10/2012 zo dňa 26.07.2012, v ktorom bol konštatovaný rovnaký právny názor.

11. Žalovaný tiež poukázal na okolnosti prípadu a postoj strán sporu k zrušeniu a vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam pred a po začatí súdneho sporu. Poukázal konkrétne

na to, že opakovane vyvíjal iniciatívu smerom k žalobcovi, aby došlo k uzavretiu písomnej dohody o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, táto však bola bezúspešná z dôvodu, že žalobca neprejavil žiadnu ochotu o tejto téme rokovať. Aj v priebehu súdneho konania bol ochotný riešiť vec mimosúdnu cestou, opätovne oslovil žalobcu za účelom mimosúdnych jednaní ohľadne vyporiadania podielového spoluvlastníctva a navrhol odkúpenie spoluvlastníckeho podielu žalobcu za 7 500,- €. Naopak strana žalobcu sa od počiatku snažila konanie bezdôvodne predlžovať a to spôsobom, že neustále menila subjekty na strane žalobcov, kedy na začiatku sporu vystupovali na strane žalobcov až traja žalobcovia a pred vyhlásením rozsudku už len jeden žalobca (medzičasom dochádzalo k prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam), čo spôsobilo bezdôvodné odročenie pojednávania v dôsledku návrhu žalobcu na pripustenie zmeny žalobného návrhu a žiadosti o odročenie pojednávania zo dňa 11.05.2023. Taktiež v rozpore so zásadou (sudcovskej) koncentrácie konania navrhoval žalobca výsluch šiestich svedkov až listom doručeným súdu prvej inštancie dňa 27.03.2023, tento návrh nebol zo strany súdu prvej inštancie akceptovaný, nakoľko mal za to, že navrhovaný dôkaz žalobca nenavrhol riadne a včas napriek poučeniu o koncentrácii konania.

12. Žalovaný preto považoval za nezohľadňujúci všetky okolnosti prípadu, a preto nesprávny záver súdu prvej inštancie, že je spravodlivé, aby každá zo strán znášala svoje trovy konania sama a nebola povinná hradiť trovy konania protistrane, ak neexistujú preto dôvody hodné osobitného zreteľa.

13. Žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil a priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

14. Žalobca sa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného stotožnil s odôvodnením IV. výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktoré zopakoval. Mal za to, že v tomto konaní žalobca neučinil žiadne úkony, ktoré by bolo možné hodnotiť ako marenie, či predlžovanie konania. V spore boli uskutočnené len dve pojednávania, na ktorých sa žalobca zúčastnil. Nerozporoval ani hodnotu výplaty za spoluvlastnícky podiel. Napokon poukázal na to, že nepodal ani odvolanie proti výroku rozsudku vo veci samej, nakoľko usúdil, že aj v prípade opačného rozhodnutia a prikázania nehnuteľností do jeho vlastníctva, sa nikdy vzťahy s protistranou neupravia a konflikty budú pretrvávať. Preto sa rozhodol akceptovať rozhodnutie súdu a prenechať nehnuteľnosti žalovanému.

15. Ďalšie vyjadrenia v odvolacom konaní podané neboli.

16. Krajský súd ako funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalovaného podľa § 34 ods. 1 CSP, po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, len v rozsahu odvolania podľa § 379 CSP, z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 CSP a mimo nich v rozsahu vád týkajúcich sa procesných podmienok v zmysle § 380 ods. 2 CSP, ktoré vady nezistil, dospel k názoru, že odvolanie žalovaného je dôvodné, a preto je potrebné IV. výrok rozsudku súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania zmeniť v zmysle § 388 CSP, pretože nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie z nasledovných dôvodov:

17. Odvolací súd poukazuje na to, že judikatúra súdov v otázke posudzovania nároku strán sporu na náhradu trov konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je rozdielna. Súd prvej inštancie pri svojom závere vychádzal z nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 3202/2020 z 02.11.2021, na ktorý poukázal. Ústavný súd Českej republiky aplikáciu ust. § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ktorého znenie zodpovedá ust. § 255 ods. 1 CSP) považuje len za výnimku zo všeobecnej aplikácie ustanovenia § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (§ 255 ods. 2 CSP) na konania typu iudicium duplex. Za takú výnimku považuje prípady, keď sa podielový spoluvlastník chová obštrukčne, ako strana sporu sa nezaujíma o konštruktívne vyriešenie vecí, alebo ide o šikanóznny výkon práva. Aj v takom prípade však súd musí presvedčivo vysvetliť, prečo v konkrétnom prípade rozhodol o uložení povinnosti strane zaplatiť protistrane náhradu trov konania. Rovnaké závery prijal Ústavný súd Českej republiky v náleze sp. zn. IV. ÚS 404/2022 z 05.04.2022. V tejto súvislosti len pre úplnosť (nakoľko to z dôvodov uvedených nižšie nebolo pre rozhodnutie podstatné) odvolací súd uvádza, že v tomto prípade nemožno konštatovať obštrukčné správanie sa žalobcu, nakoľko návrh na zmenu strany sporu na jeho strane a tomu zodpovedajúci návrh na pripustenie zmeny žalobného návrhu boli nevyhnutnými pre jeho úspech v spore. Prebiehajúce súdne konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva samo o sebe nebráni prevodu spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnostiam, neobmedzuje spoluvlastníkov v dispozícii so spoluvlastníckymi podielmi. Návrhu

žalobcu na odročenie pojednávania z dôvodu návrhu na výsluch ďalších svedkov ohľadne užívania a údržby nehnuteľností s poukazom na sudcovskú koncentráciu konania vyhovené nebolo, k odročeniu pojednávania z tohto dôvodu teda nedošlo. Samotný senát 17Co odvolacieho súdu v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach z predmetných nálezov Ústavného súdu ČR vychádzal (viď napr. uznesenie sp. zn. 17Co/38/2022 zo dňa 30.05.2022, sp. zn. 17Co/60/2023 zo dňa 16.08.2023) avšak s podpornou argumentáciou, že vzhľadom na okolnosti daných prípadov nebolo možné konštatovať plný úspech žiadnej zo strán sporu.

18. V tomto prípade však možno konštatovať, že nielenže bolo žalovaným od počiatku súdneho sporu, ba dokonca aj pred ním navrhovanému spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam v plnom rozsahu vyhovené, ale súd prvej inštancie sa stotožnil aj s dôvodmi uvádzanými žalovaným v konaní, pre ktoré je účelné a vhodné prikázať nehnuteľnosti do jeho výlučného vlastníctva (užívanie nehnuteľností a umožňovanie ich užívania (na rekreačné účely) aj zo strany širšieho príbuzenstva, existujúci prístup žalovaného k nehnuteľnostiam zo susedného pozemku v jeho výlučnom vlastníctve, neexistencia takéhoto prístupu žalobcu, či prístupu vo forme práva zodpovedajúceho vecnému bremenu a napokon účelné využitie nehnuteľností žalovaným vzhľadom na jeho (spolu)vlastníctvo okolitých pozemkov, s ktorými tak nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve po jeho zrušení a vyporiadaní žalovaným navrhovaným spôsobom môžu vytvoriť funkčný celok). Ani hodnota nehnuteľností a výška vyrovnacieho podielu vzhľadom na veľkosť spoluvlastníckeho podielu, resp. podielov nebola medzi stranami sporná, žalovaný od počiatku navrhoval vyplatiť spočiatku viacerých, neskôr už len jedného ustupujúceho spoluvlastníka sumou zodpovedajúcou veľkosti týchto podielov, resp. podielu. Odvolací súd teda v okolnostiach tohto prípadu nevzhladol žiaden dôvod, pre ktorý by bolo možné konštatovať aspoň čiastočný úspech žalobcu v spore. Keďže na tomto spôsobe sa odmietol dohodnúť so žalovaným mimosúdne, nesie zodpovednosť za neúspech v spore spočívajúcu v náhrade trov konania. Z hľadiska posudzovania úspechu strán v spore nie je podstatné, ktorá z nich podala žalobu, najmä ak každá z nich má vzhľadom na špecifickosť konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva postavenie žalobcu aj žalovaného. S prihliadnutím na recentnú judikatúru najvyššej súdnej autority – nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 73/2023 – 39 zo dňa 25.05.2023 a č. k. III. ÚS 138/2022 – 25 zo dňa 23.06.2022, v ktorých daný senát Ústavného súdu Slovenskej republiky na rozdiel od Ústavného súdu Českej republiky vyslovil právny názor, že v prípade ak rozhodnutie súdu prvej inštancie v plnom rozsahu zodpovedá v žalobe navrhovanému zrušeniu a spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva, má v takom prípade žalobca právo na plnú náhradu trov konania v zmysle § 255 ods. 1 CSP sa odvolací súd (senát 17Co) odklonil od svojej predchádzajúcej rozhodovacej praxe vychádzajúcej z vyššie citovanej judikatúry Ústavného súdu Českej republiky, ktorý navyše nie je najvyššou súdnou autoritou v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky. To samozrejme nevyklučuje rozhodnutie o nároku strán sporu podľa § 255 ods. 2 CSP v prípadoch, keď nebude možné konštatovať jednoznačný plný úspech niektorej zo strán sporu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Odvolací súd poukazuje na stanovisko Najvyššieho súdu SR publikované pod č. Cpj 8/72 zo dňa 08.03.1973, publikované v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod č. R 54/1973, kde sa uvádza: „Ak súd vyhovel návrhu a zrušil spoluvlastníctvo spôsobom, ktorý bol navrhovaný, najmä ak sa žalovaní bránili alebo navrhovali, a to neúspešne, iný spôsob vyporiadania, niet v zásade prekážok, aby súd použil ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p. a aby navrhovateľovi priznal plnú náhradu trov konania. Iný je, pravda, prípad, ak súd rozhodol o vyporiadaní inak, než bolo navrhnuté. Tu bude opodstatnené uvažovať, či by nebolo vhodné použiť ustanovenie § 142 ods. 2 O.s.p. V konaní o zrušení spoluvlastníctva bude odôvodnené použitie ustanovenia § 150 O.s.p. (porov. rozhodnutie uverejnené pod č. 31/1972 Zbierky rozhodnutí a stanovísk). So zreteľom na rozmanitosť prípadov treba však riešiť každý prípad individuálne s prihliadnutím na celý priebeh konania a postup jednotlivých účastníkov ako aj na to, do akej miery sú jednotliví účastníci dotknutí na svojich záujmoch vyneseným rozsudkom.“

19. Na vyššie uvedenom závere o plnom úspechu žalovaného v konaní a od toho sa odvíjajúcej povinnosti žalobcu nahradiť mu trovy konania nič nemení argumentácia žalobcu, že nepodal odvolanie proti výrokom rozsudku súdu prvej inštancie vo veci samej, t.j. proti I. výroku o zrušení podielového spoluvlastníctva (ktoré tiež navrhoval), II. a III. výroku o spôsobe vyporiadania podielového spoluvlastníctva, nakoľko usúdil, že aj v prípade opačného rozhodnutia a prikázania nehnuteľností do jeho vlastníctva, sa nikdy vzťahy s protistranou neupravia a konflikty budú pretrvávať. Nie je totiž možné prejednať, že by bol žalobca s odvolaním v prípade jeho podania úspešný, že by bolo vyhovené ním navrhovanému spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva. Úspech strán sporu sa odvíja od

rozhodnutia vo veci samej, podstatné teda je, či a v akom rozsahu zodpovedá návrh vo veci samej rozhodnutiu súdu vo veci samej. V tomto prípade musel odvolací súd vychádzať pri tomto porovnávaní z právoplatnej výrokovej časti rozsudku súdu prvej inštancie vo veci samej (I. až III. výroku) práve preto, že nebola odvolaním napadnutá, nebola tak (ani nemohla byť) predmetom prieskumu odvolacieho súdu.

20. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd odvolaním žalovaného napadnutý IV. výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd prvej inštancie vyslovil, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov prvoinštančného konania zmenil a rozhodol o nároku žalovaného na náhradu trov prvoinštančného konania voči žalobcovi vzhľadom na plný úspech žalovaného v konaní.

21. O nároku na náhradu trov tohto odvolacieho konania odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1 a 2 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP rozhodol podľa pomeru úspechu strán sporu v tomto odvolacom konaní tak, že priznal žalovanému nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania proti žalobcovi vzhľadom na plný úspech žalovaného aj v odvolacom konaní, keďže jeho odvolaniu bolo vyhovené. Odvolací súd pre úplnosť podotýka, že na rozdiel od konania pred súdom prvej inštancie, kde každá zo strán sporu je vo svojej podstate žalobcom aj žalovaným, súd prvej inštancie nie je viazaný návrhmi strán ohľadne spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva, v odvolacom konaní je odvolateľom len ten, kto odvolanie podal, napáda rozhodnutie súdu prvej inštancie, odvolací súd je (až na zákonom stanovené výnimky nedopadajúce na tento prípad) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania vzhľadom na princíp neúplnej apelácie, preto odvolacie konanie na rozdiel od konania pred súdom prvej inštancie nemá charakter konania iudicium duplex.

22. O výške a prijímateľovi náhrady trov prvoinštančného aj odvolacieho konania rozhodne v zmysle § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Z tohto dôvodu určil odvolací súd začiatok lehoty na plnenie podľa § 232 ods. 2 CSP od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

23. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
  - b) kto ho robí,
  - c) ktorej veci sa týka,
  - d) čo sa ním sleduje a
  - e) podpis
- (§ 127 ods. 1 CSP).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

Strany sporu majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolať a musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolať om fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolať om právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolať v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP, resp. dovolanie má vady podľa § 429 CSP napriek riadnemu poučeniu dovolateľa o povinnosti podľa § 429 CSP v odvolacom konaní, resp. napriek výzve súdu prvej inštancie adresovanej dovolateľovi na odstránenie väd a jeho poučení o následkoch neodstránenia väd dovolania, dovolací súd dovolanie odmietne (§ 447 písm. e) CSP v spojení s § 436 ods. 1 CSP).